

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र
स्याङ्जा कार्यालयबाट सम्पन्न कार्यक्रमहरुको

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

फोन नं.०६३४२३२७२

ईमेल:dahcsyan@gmail.com

प्रदेश सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

स्वास्थ्य निर्देशनालय

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा

गण्डकी प्रदेश, पोखरा

विषयसुची

- १ पृष्ठभूमि- स्याङ्जा जिल्लाको परिचय
- २ स्याङ्जा जिल्लामा आयुर्वेद संस्थाहरु
- ३ कार्यालयको भौतिक पूर्वाधारहरु
- ४ कार्यालयको दरबन्दी पदपूर्ति, कर्मचारी विवरण
- ५ निजी आयुर्वेद संस्थाको विवरण
- ६ बिरामी तथ्याङ्क विवरण
- ७ सम्पादित प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वार्षिक कार्यक्रमहरुको विवरण
- ८ सम्पादित संघिय सरकारबाट प्राप्त वार्षिक कार्यक्रमहरुको विवरण
- ९ वार्षिक लक्ष्य / प्रगति विवरण

खण्ड १: कार्यालयको नाम:

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

१.१ पृष्ठभूमि

१.१ स्याङ्जा जिल्लाको परिचय

नेपालको गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत स्याङ्जा जिल्ला एक रहेको छ । यस जिल्लामा पुतलीबजार (१४ वडा), भीरकोट (९ वडा), वालिङ (१४ वडा), गल्याङ (११ वडा) र चापाकोट (१० वडा) गरी ५ वटा नगरपालिका रहेका छन्। त्यसैगरि फेदीखोला (५ वडा), आँधिखोला (६ वडा), हरिनास (७ वडा), विरूवा (८ वडा), कालिगण्डकी (७ वडा) र अर्जुनचौपारी (६ वडा) गरी जम्मा ६ वटा गाउँपालिकाका समिति जम्मा ९७ वडाहरू रहेका छन् । यस्तै गरी २ वटा संघीय संसदका निर्वाचन क्षेत्र र ४ वटा प्रदेश सभाका निर्वाचन क्षेत्र रहेका छन् ।

यस जिल्लाको सदरमुकाम समुद्री सतहबाट ८५० मीटर उचाइमा रहेको स्याङ्जा बजार हो। यो जिल्ला समुद्र सतहबाट न्यूनतम ३६६ मीटर (केलादी) देखि अधिकतम २,५१२ मीटर (पञ्चासेको लेक) सम्म उचाइमा रहेको छ। यस जिल्लाको पूर्वमा तनहुँ, पश्चिममा गुल्मी, उत्तरमा पर्वत र कास्की र दक्षिणमा कालीगण्डकी नदीसँग पाल्पा जिल्लाले सीमाना छुट्याएको छ।

भौगोलिक अवस्थिति

जिल्लालाई सुनौली पोखरा जोड्ने सिद्धार्थ राजमार्गले करिब बीचबाट पूर्व र पश्चिम गरी विभाजन गरेको छ। मुग्लिङ नारायणगढ सडक निर्माण नहुँदै सुनौली-पाल्पा-स्याङ्जा-पोखरा-काठमाडौंसम्म पुग्ने नेपालको मुख्य लोकमार्गको रुटमा रहेको स्याङ्जा जिल्लामा हाल ७९ कि.मी. पक्की सिद्धार्थ लोकमार्ग भित्र यातायात सञ्चालन हुँदै आएको छ । त्यसैले यातायातको दृष्टिकोणले स्याङ्जा सुगम पहाडी जिल्लाभित्र पर्दछ।

हाल स्याङ्जा नेपालको ठूलो जल विद्युत परियोजना- कालीगण्डकी ए (१४४ मेगावाट), सबैभन्दा ठूलो पहाडी सिंचाई योजना-चापाकोट टार सिंचाई योजना (१००० हेक्टर), नेपालको पहिलो नमुना ग्रामीण पर्यटन गाउँ पञ्चमूलको सिरुबारी, नेपालकै नमुना मानिने पाल्पा र स्याङ्जाको सिमानासँग जोड्ने कालीगण्डकी नदीमाथि रहेको राम्दीको पुल र दूध, सुन्तला, अदुवा र कफी उत्पादन गर्ने जिल्लाको रूपमा आफ्नो पहिचान स्थापित गरिसकेको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार स्याङ्जामा २,८९,१४८ जना मानिसहरु अक्सर बसोबास गरेका छन्। यो जिल्लाले नेपालको क्षेत्रफलको ०.७९ प्रतिशत र जनसंख्याको

१.०९ प्रतिशत अंश ओगटेको छ । ७७ जिल्लामध्ये स्याङ्जा क्षेत्रफलमा ६४ औं र जनसंख्यामा ३३ औं स्थानमा रहेको छ । साक्षरता र सरकारी सेवाका दृष्टिले स्याङ्जा नेपालकै अग्रणी जिल्लामा गनिन्छ ।

जिल्लाको सामाजिक, साँस्कृतिक र आर्थिक अवस्था

क. जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस जिल्लाको जनसंख्या २,८९,१४८ रहेको छ । जसमध्ये पुरुष १,२५,८३३ र महिला १,६३,३१५ र घरपरिवार संख्या ६८,८८१ रहेको छ । कुल जनसंख्या मध्ये महिलाको जनसंख्या ५६.४८ प्रतिशत र पुरुषको जनसंख्या ४३.५२ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका नं ४ स्याङ्जा जिल्लाका स्थानिय तह अनुसार जनसंख्याको विवरण

क्र.सं.	पालिकाको नाम	वडा संख्या	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	महिला	पुरुष	जम्मा	परिवार संख्या
१	पुतलीवजार नगरपालिका	१४	१४७.२१	२५२३८	१९६३८	४४८७६	११९८२
२	वालिङ्ग नगरपालिका	१४	१२८.४	२८६६३	२२५८०	५१२४३	१२१७१
३	भिरकोट नगरपालिका	९	७८.२३	१४५९९	१०९८४	२५५८३	६०८५
४	चापाकोट नगरपालिका	१०	१२०.५९	१४९७६	११०३०	२६००६	१८६१०
५	गल्याङ्ग नगरपालिका	११	१२२.७१	२१३३४	१६४७५	३७८०९	८२७६
६	फेदिखोला गाउँपालिका	५	५६.७३	७०८२	५२५९	१२३४१	३२५४
७	आँधिखोला गाउँपालिका	५	६९.६१	९५१७	७०७२	१६५८९	४१२६
८	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका	६	५७.२२	९२२७	६९५२	१६१७९	३९३८
९	विरुवा गाउँपालिका	८	९५.७९	१०३६८	८०४५	१८४१३	४२७८
१०	हरिनास गाउँपालिका	७	८७.४८	९८७९	७४६४	१७३४३	३९०६
११	कालिगण्डकी गाउँपालिका	७	७३.५१	१२३४६	९३७२	२१७१८	३३९९
	जम्मा			१,६३,३१५	१,२५,८३३	२,८९,१४८	६८,८८१

श्रोत : स्याङ्जा जिल्ला वस्तुगत विवरण,२०७३

स्याङ्जाको ऐतिहासिक परिचय

विभिन्न अभिलेख र जानिफकार व्यक्तिहरुको कथन समेतको आधारमा स्याङ्जा जिल्लालाई प्रागः ऐतिहासिक कालमा भृगु ऋषिको तपस्यास्थल (हालको चण्डीभञ्ज्याङ्गको भृगतुम), श्रवण कुमार र अन्धाअन्धीको किंवदन्तीसंग जोडिएको आँधीखोलाको उद्गमस्थल अन्धाअन्धी दह र स्वस्थानी ब्रतकथामा उल्लेख भएअनुसार सती देवीको शेष अंग पतन भएको छाङ्छाङ्दीको छाँया क्षेत्र आदिको भौगोलिक स्वरूपमा लिन सकिन्छ। प्राचीन कालमा हालको स्याङ्जा जिल्लाको भूबनोट दक्षिण र दक्षिण पश्चिमको पवित्र धार्मिक नदी कालीगण्डकी किनारका सेतीवेणी, रुरु क्षेत्र, केलादीघाट, राम्दीघाट, छायाँ क्षेत्र हुँदै उत्तर पञ्चासेधाम (बालाचतुर्दशीका दिन मेला लाग्ने स्थान) वरिपरिको धार्मिक पवित्रस्थल भनी शास्त्रहरुमा उल्लेख भएको पाइन्छ।

प्राकृतिक, सांस्कृतिक र मनोरम दृश्यहरुबाट सौन्दर्यित स्याङ्जा जिल्लाले, नेपाल एकीकरण पूर्व चौबिसे राज्य अन्तर्गत छ टुक्के रजौटाहरु गह्रौं, भीरकोट, सतौं, नुवाकोट, ढोर र पैयुले आफ्नो ऐतिहासिक पहिचान बोकेको छ। ढोर र पैयुको धेरैजसो भूभाग क्रमशः तनहुँ र पर्वतमा विलय भएपछि बाँकी चार रजौटाबाट शासित भूभाग नै आधुनिक स्याङ्जा जिल्लाको पहिचान बनेर रहेको छ। यस जिल्लाको क्षेत्रफल ११६४ वर्ग किमी रहेको छ।

यस जिल्लालाई कोटै कोटको जिल्ला समेत भन्ने गरिन्छ। नुवाकोट, सतौंकोट, भिरकोट, गह्रौंकोट, कालिकाकोट, बहाकोट, चन्द्रकोट, गिरकोट, कोल्माकोट, सिर्सेकोट, खैरीकोट ईत्यादी यहाँका प्रमुख कोटहरु हुन्। यस जिल्लामा नेपालको पहिलो नमूना पर्यटकीय गाउँ शिरुवारी, पुरूषोत्तम रामका पिता दशरथसंग जोडिएको अन्धाअन्धी दह र आँधीखोला, संसारकै ठुलो मानिएको शालिग्राम शिला, शाहवंशको शुरुवाती राज्य भिरकोट, कुलदेवी आलम देवी, स्वस्थानी ब्रत कथामा बर्णित सतिदेवीका बाँकी अंगहरु पतन भएको क्षेत्र छायाँक्षेत्र, ऐतिहासिक राजा रजौटाका दरवार तथा भगनवशेष, हिउँ पर्ने पञ्चासेको लेक, भित्री मधेशलाई बिसाउने अन्न भण्डार क्रमशः गण्डकबेशी, चापाकोट, कुवाकोट र रत्नपुर फाँट पर्दछन्।

यो जिल्ला सुन्तला, अदुवा, अलैंची तथा कफी जस्ता नगदेबालीका लागि प्रसिद्ध छ र यहाँ उत्पादित कृषिजन्य वस्तुहरु देश विदेशमा समेत निर्यात हुने गरेको पाइन्छ। यस जिल्लालाई देशकै शिक्षित जिल्लाको रूपमा चिनिन्छ।

यहाँका अधिकांश शिक्षित वासिन्दाहरू नेपाल सरकारको निजामति सेवा अन्तर्गतका उच्च ओहोदामा पुगी देश सेवामा जुटेका छन्।

प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य

क) भालुपहाड : जिल्लाको आन्तरिक तथा सिद्धार्थ राजमार्गमा यात्रा गर्ने पर्यटक बसेर फोटो खिच्ने तथा पहाडको दृश्यको मजा लिने ठाउँ हो भालु पहाड। यहाँ नेपाली चलचित्रका गित तथा म्युजिक भिडियोहरू यहाँ सुटिङ हुने गर्दछ।

ख) छाङ्छाङ्दीको वातावरण : श्री स्वस्थानी ब्रतकथामा आधारित सतीदेवीको अङ्ग पतन भएको स्थल, छायाँ क्षेत्रको रूपमा समेत परिचित पवित्र तीर्थस्थल जिल्ला सदरमुकामबाट १८ किलो मीटर दक्षिण सिद्धार्थ राजमार्गमा नै पर्छ ।

ग) पञ्चासेको लेक : समुद्र सतहबाट २५१२ मीटरको उचाइमा रहेको जिल्लाको अग्लो स्थान र बालाचतुर्दशीको दिन मेला लाग्ने स्थान सदरमुकामबाट ३० किलो मीटर उत्तर पश्चिममा पर्छ । यो गण्डकी प्रदेशकै प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य हो ।

घ) अन्धाअन्धी दह : राजा दशरथले मृगको आवाज सम्झी बाण हान्दा बाणले श्रवणकुमारलाई लागि श्रवणकुमारको मृत्यु भएको र राजा दशरथ पानी लिएर जाँदा श्रवणकुमारका बाबु आमाले सबै कुरा थाहा पाएर राजा दशरथलाई तिम्रो पनि छोराको बिछोडको पीरले मृत्यु होस् भनि श्राप दिई दुवै जना त्यहीं रूँदारूँदै मरेका हुँदा उनीहरूको आँसुबाट दहको उत्पत्ति भएकाले त्यस दहको नाम अन्धाअन्धी दह रहन गएको किम्वदन्ती रहेको छ। यसै दहलाई स्याङ्जाको प्रसिद्ध नदी आँधीखोलाको मुहान मानिन्छ।

ङ) श्रवणकुमार समाधि क्षेत्र : स्याङ्जा जिल्लाको बाङ्गसिङ्गको घ्याङ्गसिरीमा श्रवणकुमार समाधि क्षेत्र रहेको र यस क्षेत्रमा त्रेता युगमा अन्धा बाबुआमालाई बोकी घुम्न आउने क्रममा श्रवण कुमारले चिलाउनेवास अन्तर्गतको अन्धाअन्धी क्षेत्रमा बाबुआमालाई राखी तिर्खाएका बाबुआमाको प्यास मेटाउन पानी खोज्दै जाँदा श्रवणकुमार स्याङ्जा जिल्लाको बाङ्गसिङ्गको घ्याङ्गसिरी भन्ने ठाउँमा पुगी पानी फेला पारी पानी भर्न गाग्रो डुवाउँदा निस्किएको आवाजलाई दशरथले मृगको आवाज सम्झी बाण हान्दा बाणले श्रवणकुमारलाई लागि श्रवणकुमारको मृत्यु भएको हो भन्ने भनाई छ ।

च) स्वरेक मैदान: भीरकोट नगरपालिका ५ मा अवस्थित स्वरेक मैदान दाई सहासिक पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा रहेको प्याराग्लाइडिङ राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विल समेत सम्पन्न भएकाले अन्तराष्ट्रिय स्तरमा समेत यो ठाउँको पहिचान रहेको छ ।

प्रमुख धार्मिक स्थलहरू

क) स्याङ्जा नुवाकोट - नुवाकोट स्याङ्जा जिल्लाको उच्च मध्य पहाडी भूभागमा हो। समुन्द्र सतहबाट १९०० मिटरको उचाइमा रहेको यो ठाउँ स्याङ्जा जिल्लाको पुरानो सदरमुकाम पनि हो। चौबीसे राज्यमध्येको एक शक्तिशाली राज्य नुवाकोट प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण छ। माछापुच्छ्रे, अन्नपूर्ण, धौलागिरी, मनास्लु जस्ता हिमालको सुन्दर अवलोकन गर्न पाइने, हरियाली वातावरणले घेरिएको यो ठाउँ स्याङ्जा जिल्लाको एक महत्वपूर्ण धार्मिक पर्यटकीय स्थल पनि हो।

ख) राधा दामोदर आश्रम - जिल्लाको साँखरमा पर्ने प्रसिद्ध तीर्थस्थल सदरमुकामबाट ५७ किलो मीटर दक्षिण पूर्वमा पर्छ। यहाँबाट पाल्पाको रामपुर लगायत देशका विभिन्न भागहरूको दृश्यावलोकन गर्न सकिन्छ।

ग) चण्डीकालीका - यो मन्दिर पुतलीबजारको सतौँमा पर्दछ। यहाँ स्याङ्जाबाट करीब डेढ घण्टा पैदल हिंडेर या गाडीमा पनि जान सकिन्छ। यहाँ विभिन्न तिथिहरूमा श्रद्धालु भक्तजनहरूको घुइँचो लाग्ने गर्दछ। यहाँबाट स्याङ्जा लगायत विभिन्न ठाउँहरू र मनोरम हिमाली दृष्यहरू पनि देख्न सकिन्छ।

घ) राम्दीघाट - स्याङ्जा पाल्पा सीमानामा रहेको कालीगण्डकी पुलमा राम्दीघाट पर्दछ। प्रसिद्ध धार्मिकस्थल राम्दीघाट सदरमुकामबाट ५२ किलोमिटर दक्षिणमा पर्छ।

ङ) आलमदेवी - शाहवंशका कुलदेवीका रूपमा रहेकी आलम देवी देशकै महत्वपूर्ण धार्मिकस्थल सदरमुकामबाट दक्षिण पश्चिममा पर्छ। यस जिल्लाको पर्यटन स्थललाई हेर्दा ग्रामीण पर्यटनको दृष्टिकोणले नमूना गाउँको रूपमा रहेको पञ्चमूल सिरुवारी, कोल्मा वाहचौर, नुवाकोट डाजडा र चित्रे भञ्ज्याङ्गमा रहेको गह्रौँकोटलाई साँस्कृतिक तथा पर्यटकीय स्थलको रूपमा लिइन्छ। आलमदेवी नेपाली राजाहरूको कल पूजा गर्ने स्थल पनि हो।

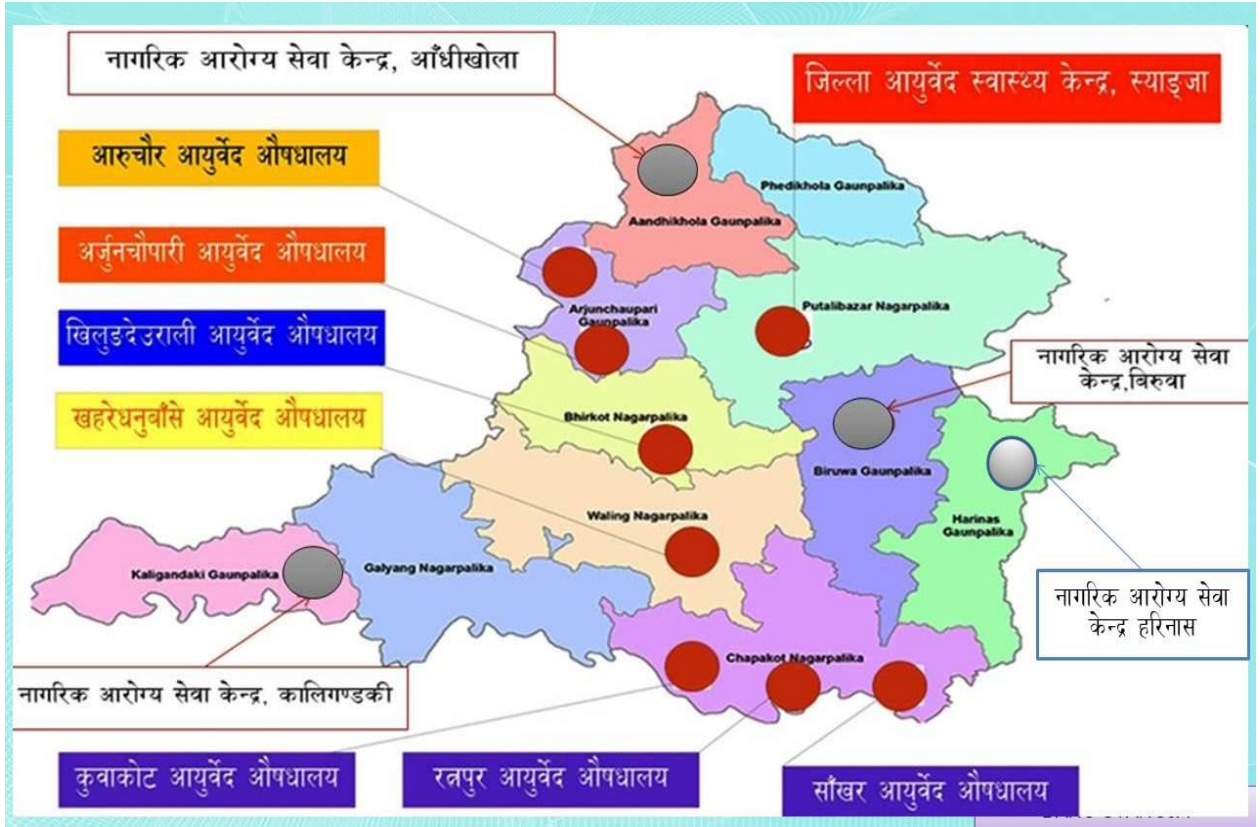
च) बुढाकोट - स्याङ्जा जिल्लाको सबैभन्दा अग्लो पहाड बुढाकोट हो। गुरुङ बस्ती रहेको यस पहाडको टुप्पोबाट स्याङ्जाको अधिकांश ठाउँ, पाल्पा र पोखरा हेर्न सकिन्छ। पहाडको टुप्पोमा एक मन्दिर छ, जहाँ दशैँमा विशेष भीड हुन्छ।

छ) कैलाश गुफा - यो गुफा वहाकोटमा पर्दछ। किम्बदन्ती अनुसार पौराणिक कालमा भगवान महादेव यसै गुफामा आएर बसेको पाइन्छ। यस गुफामा जाने २ वटा प्रवेश मार्गहरू छन्। यस गुफाभित्र आर्कषक देवी देवता र गाईको मुख लगायत गुफाभित्र छ्याङ छ्याङ गर्ने पोखरी पनि छ।

हावापानी

यस जिल्लाका दक्षिण भागहरू र नदीहरूले बनाएका समथर भू-भागहरूमा उष्ण (Tropical) तथा होचा पहाडी क्षेत्रमा उपोष्ण (Sub tropical) र उच्च पहाडी भागमा शितोष्ण (Temperate) किसिमको हावापानी पाइन्छ। यस ग्रीष्मकालीन वर्षा र पश्चिमी जलवायुको प्रभावबाट हिउँदे समयमा हल्का वर्षा र केहि उच्च भागहरूमा कहिले कांही हिमपात हुने गर्दछ। साविकका खास गरी वाडसिडदेउराली, वाङ्गेफड्क, आरुखर्क, दरौँ, पञ्चमूल, क्याक्मी गा.वि.स.हरूका केही अग्ला डांडाहरूमा हिउँदमा कहिले कांही हिउँ समेत पर्ने गर्दछ।

चित्र नं.१.१ जिल्लामा आयुर्वेद संस्थाहरू

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको विवरण

परिचय

विक्रम सम्बत २०५४ सालमा स्थापना भई हाल पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. ३ स्थित यस आयुर्वेद केन्द्रले जिल्ला भरि निःशुल्क स्वास्थ्य प्रवर्धनात्मक र रोग प्रतिकारात्मक सेवा अन्तर्गत आयुर्वेद एवं योग शिक्षा, जडिबुटी परिचयात्मक शिक्षा, जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिक एवं स्तनपायी आमा सेवा कार्यक्रमका साथमा दैनिक निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण, आयुर्वेद औषधि वितरण, निःशुल्क ल्याव सेवा र पूर्वकर्म सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको विवरण

क्र.स.	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको नाम	ठेगाना				स्थापना मिति	
		जिल्ला	पालिका	वडा नं.	टोल		
१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	स्याङ्जा	पुतली नगरपालिका	बजार	३	हस्पिटल चोक	२०५४

आयुर्वेद औषधालयहरुको विवरण

क्र.स.	औषधालयको नाम	ठेगाना				स्थापना मिति	
		जिल्ला	पालिका	वडा नं.	टोल		
१	खहरेधनुबाँसे आयुर्वेद औषधालय	स्याङ्जा	वालिङ नगरपालिका		१	त्रिरासी	२०४२
२	खिलुङदेउराली आयुर्वेद औषधालय	स्याङ्जा	भिरकोट नगरपालिका		७	गेजवास	२०५९
३	अर्जुनचौपारी आयुर्वेद औषधालय,	स्याङ्जा	अर्जुनचौपारीगाँउपालिका		१	अर्जुनचौपारी बजार	२०३८
४	आरुचौरआयुर्वेद औषधालय	स्याङ्जा	अर्जुनचौपारीगाँउपालिका		५	तालपोखरी	२०२०
५	कुवाकोटआयुर्वेद औषधालय	स्याङ्जा	चापाकोट नगरपालिका		१०	बेलटारी	२०७२।०३।०९
६	रत्नपुर आयुर्वेद औषधालय	स्याङ्जा	चापाकोट नगरपालिका		८	क्वामी	२०४०
७	साँखरआयुर्वेदऔषधालय	स्याङ्जा	चापाकोट नगरपालिका		७	केलादीघाट	२०५७
	जम्मा						
जम्मा आयुर्वेद औषधालयको संख्या ७ -							

नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु जम्मा ४ वटा

क्र.स.	विवरण	जिल्ला	पालिका	स्थान		स्थापना मिति	कैफियत
				वडानं.	टोल		
१	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, आँधिखोला	स्याङ्जा	आँधिखोला गाँउपालिका	२	चिलाउने वास	२०७७।१२।१०	
२	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, विरुवा	स्याङ्जा	विरुवा गाँउपालिका	१	विरुवा बजार	२०७७।१२।१२	
३	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, कालीगण्डकी	स्याङ्जा	कालीगण्डकी गाँउपालिका	४	बिर्घा	२०७७।१२।१६	
४	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, हरिनास	स्याङ्जा	हरिनास गाँउपालिका	६	दग्दी, क्याक्मी	२०७८।१२।१०	

क) नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र संख्या - ४

- १ नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, विरुवा
- २ नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, आँधिखोला
- ३ नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, कालिगण्डकी
- ४ नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, हरिनास

(ख) आयुर्वेद संस्था नभएको पालिका संख्या -

- १ फेदीखोला गाँउपालिका
- २ गल्याङ नगरपालिका (आफ्नै पहलमा आयुर्वेद औषधालय संचालनमा आएको)

कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार

क्र.स	कार्यालयको नाम	स्थापना मिति	जग्गाको क्षेत्रफल	भवनको विवरण (कच्ची/पक्की, आफ्नै/भाडाको)	कम्पाउन्ड वाल्ड(छ, छैन)	स्टाफ क्वार्टर (छ, छैन/प्रयास, अप्रयास)	खानेपानीको व्यवस्था (छ/छैन)	सवारी साधन (छ, छैन/प्रयास, अप्रयास)	कैफियत
१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	२०५४।०३।२७	२-०-०-०	पक्की आफ्नै	छ	छैन	छ	मोटरवाइक १ थान	भवन अपर्याप्त / गाडीको व्यवस्था हुनु पर्ने
२	खहरेधनुबाँसे आयुर्वेद औषधालय	२०४२	१-७-२-१	पक्की आफ्नै	छैन	छैन	छ	छैन	
३	रत्नपुर आयुर्वेद औषधालय	२०४०	४-०-०-०	पक्की आफ्नै	छ	छैन	छ	छैन	
४	कुवाकोट आयुर्वेद औषधालय	२०७२।०३।०९	१०-०-०-०	पक्की आफ्नै	छैन	छैन	छ	छैन	
५	साँखर आयुर्वेद औषधालय	२०५७	६-०-१-१	पक्की आफ्नै	छ	छैन	छ	छैन	
६	खिलुडदेउराली आयुर्वेद औषधालय	२०५९	३-४-०-०	पक्की आफ्नै	छ	छैन	छ	छैन	
७	अर्जुनचौपारी आयुर्वेद औषधालय	२०३८	छैन	भाडामा	छैन	छैन	छ	छैन	
८	आरुचौर आयुर्वेद औषधालय	२०२०	३-१३-२-२	पक्की आफ्नै	छ	छैन	छ	छैन	

भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

आफ्नै जग्गा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	संख्या
स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७
निर्धारित मापदण्ड अनुसारका भवन भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७
सेवाग्राही र सेवा प्रदायकको लागि छुट्टै शौचालय भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७
सुरक्षित खानेपानीको नियमित उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	८
टेलिफोनको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१
बिदुतको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	८
सोलार ब्याकअप जडान भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१
कम्प्युटर वा ल्यापटप भएका स्वास्थ्य संस्था	७
इण्टरनेट सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७
एम्बुलेन्स सेवाको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०
कर्मचारी आवास भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०
मोटरबाटो पुगेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	८
स्ट्रेचर उपलब्ध भएका वडा संख्या	-
अन्य...	

दरवन्दी तथा पदपूर्तीको विवरण
मानव संशाधन,

पद	स्वीकृत दरवन्दी संख्या	पदपूर्ती	कार्यरत			बिदामा रहेको
			स्थायी	करार - दरवन्दी	करार- अन्य	
आयुर्वेद चिकित्सक	१	०	०			
आयुर्वेद सहायक (कविराज)	१	१	१		२	
बैद्य	२	२	२		२	
लेखापाल	१	१	१			
कार्यालय सहयोगीऔषधी कुटुवा/ ल्याव टेक्निसियन	२	२	१	१	४	
अभ्याङ्ग कर्ता				१	१	
जम्मा	७	६	५	३	१०	

मानव संशाधन, आयुर्वेद औषधालय

पद	स्वीकृत दरवन्दी संख्या	पदपूर्ति	कार्यरत			अध्यायन बिदामा रहेको
			स्थायी	करार - दरवन्दी	करार- अन्य	
आयुर्वेद सहायक (कविराज)	७	५	५			
बैद्य	७	७	७			
कार्यालय सहयोगीऔषधी / कुटुवा	१४	१४	१	१३		
जम्मा	२८	२६	१३	१३		

कर्मचारीको विवरण

(क) जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र तर्फ

सि.न.	पद	नाम,थर	संकेत नं	पद/तह	सम्पर्क न.	हाजिरी मिति	सरुवा / पदस्थापना मिति	कैफियत
१	आयुर्वेद चिकित्सक	डा. सुभद्रा कार्की	२०४८२४	आयुर्वेद चिकित्सक/अधिकृत आठौ	९८५६०३५६२०	२०७६।१०।२४	२०७६।१०।२४	बढुवा /रमाना मिति२०७९।०२।०४
२	कविराज	देवेन्द्र आचार्य	१८५०४४	वरिष्ठ कविराज निरीक्षक/अधिकृत सातौ	९८४६२६९६१६	२०६६।०३।०१	२०७६।०६।०२	
३	वैद्य	शेर बहादुर गुरुड	१८६१४८	वैद्य निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	९८४६०९६०३५	२०६३।०८।११	२०७६।१०।०२	
४	वैद्य	राजु प्रसाद पौडेल	१८३९४७	निरिक्षक/अधिकृत छैठौ	९८५७६२६५३१	२०७८।०५।०८	२०७६।०४।१४	
५	लेखापाल	हरि प्रसाद मरासिनी	२००४३०	रा.प.अनं. प्रथम	९८४६१३४९५३	२०७१।१२।२६	२०७५।१२।१०	
६	औषधी कुटुवा/का.स	पवित्रा ढकाल	१७४६५८	पाचौस्तर/श्रेणी विहिन	९८४६०८६३७३	२०५५।०४।१०	२०७६।०१।१२	
७	का. स.	तिल कुमारी कुमाल		श्रेणीविहिन	९८१६१३००४३		२०७७।४।११	
८	करार	हरिकृष्ण मरासिनी		श्रेणीविहिन	९८६३९३८५०४		२०७७।४।११	

औषधालयको नाम :- १. खिलुङदेउराली आयुर्वेद औषधालय गा. पा./न.पा. भिरकोट न.पा. वार्ड नं.७

क्र.स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	सरिता अधिकारी देवकोटा	२००७४६	कविराज निरीक्षक/सहायक छैठौ	२०७६।०७।०६	२०७१।०२।१४	
२	वैद्य	खेमराज देवकोटा	१७५२२३	वैद्य निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	२०७६।०७।०६	२०६५।१०।१५	
३	औ. कु./करार	बसन्ति खवास	—	कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७५।०४।१५	
४	का. स.	रिक्त	—	कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन			

औषधालयको नाम :- २. खहरेधनुबाँसे आयुर्वेद औषधालय गा. पा./न.पा. वालिङ् न.पा. वार्ड नं १							
क्र. स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,नाम,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	हरि अर्याल	१८५६३३	कविराज निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	२०७६।०५।०९	२०७६।०५।१०	
२	कविराज	अरुण रेग्मी	१९२४७१	कविराज निरीक्षक/अधिकृत छैठौ		२०७५।०९।०१	
३	वैद्य	नागेन्द्र प्रसाद यादव	१५१५५४	वैद्य निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	२०७६।०८।०४	२०७६।०८।०५	
४	का. स.	कृष्ण प्रसाद ढुङ्गाना	१७२८६९	कार्यालय सहयोगी/चतुर्थ स्तर	२०७६।०४।२१	२०५४।११।१७	
५	करार	गिता रेग्मी		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७३।०४।०२	
६	करार	सुकमाया थापा		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७५।०२।०१	

औषधालयको नाम :- ३. अर्जुनचौपारी आयुर्वेद औषधालय गा. पा./न.पा. अर्जुन चौपारी गाउपालिका वार्ड नं १							
क्र. स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,नाम,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	शिव प्रसाद अर्याल		कविराज			करार
२	वैद्य	ललित बहादुर थापा मगर	१९१७५९	वैद्य निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	२०७६।१०।१०	२०६६।०२।०१	
३	औ. कु./करार	देबी थापा		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७०।०४।०१	
४	का. स./करार	गीता श्रेष्ठ		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७०।१०।०१	

औषधालयको नाम :- ४. आरुचौर आयुर्वेद औषधालय - गा. पा./न.पा. अर्जुन चौपारी गाउपालिका - वार्ड नं ५

क्र. स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,नाम,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	रिक्त		कविराज /सहायक पाचौ			
२	बैद्य	पुनिता कुमारी महतो		बैद्य/सहायक चौथो			
३	औ. कु./करार	महोदत्त रिमाल	१७५०५६	कार्यालय सहयोगी/चतुर्थ स्तर	२०७६।०६।०९	२०५८।०८।२५	
४	का. स./करार	सरिता पौडेल		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७३।११।१२	

औषधालयको नाम :- ५. कुवाकोट आयुर्वेद औषधालय -गा. पा./न.पा. चापाकोट न.पा. वार्ड नं १०

क्र. स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,नाम,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	रिक्त		कविराज / सहायक पाँचौ			
२	बैद्य	रंजित कुमार झा		बैद्य/सहायक चौथो			
३	औ. कु./करार	सन्त बहादुर श्रेष्ठ		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७३।०९।०९	
४	का. स./करार	देवका रेग्मी		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७७।०४।११	

औषधालयको नाम :-६. रत्नपुर आयुर्वेद औषधालय -गा. पा./न.पा. चापाकोट नगर पालिका
वार्ड नं ८

क्र. स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,नाम,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	तुलसी श्रेष्ठ	१८७८२९	कविराज निरीक्षक /अधिकृत छैठौ	२०७७।०८।०३	२०६३।०९।१७	
२	बैद्य	कृष्ण प्रसाद दुवाडी	१९८०७२	बैद्य निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	२०७६।०९।२०	२०७६।०९।२०	
३	औ. कु./करार	कमला ज्ञवाली		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७३।११।२७	
४	का. स./करार	अमृता घिमिरे		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७६।०८।३०	

औषधालयको नाम :- ७. साँखर आयुर्वेद औषधालय -गा. पा./न.पा. चापाकोट न.पा.
वार्ड नं ७

क्र. स.	पद	नाम थर	संकेत नं	पद,नाम,तह	सरुवा/पदस्थापना मिति	हाजिरी मिति	कैफियत
१	कविराज	गोविन्द प्रसाद गैहे	१८२५०४	कविराज निरीक्षक/अधिकृत छैठौ	२०७६।०६।१६	२०६४।०२।१६	
२	बैद्य	जानुका गैरे भण्डारी	२१४५७३	बैद्य/सहायक चौथो	२०७६।०९।२७	२०७५।०८।१९	
३	औ. कु./करार	प्रमिला थापा		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७१।०८।१७	
४	का. स./करार	भेषराज खनाल		कार्यालय सहयोगी/श्रेणी विहिन		२०७१।०८।१७	

नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रका करार कर्मचारीहरूको विवरण

ठेगाना: विरुवा गाँउपालिका १ विरुवा बजार स्याङ्जा						
क्र.स.	कर्मचारीकोनाम / थर	पद	सेवा	समूहउपसमूह/	तहश्रेणी	मोवाइलनंम्बर
१	लिलामणी कंडेल	कविराज	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	सपाचौ तह.	९८४६७१०७१९
२	तारा कार्की	कार्यालय सहयोगीश्रेणी / विहिन	प्रशासन	प्रशासन	श्रेणीविहिन	

ठेगाना: आँधीखोला गाँउपालिका स्याङ्जा						
क्र.स.	कर्मचारीकोनाम / थर	पद	सेवा	समूहउपसमूह/	तहश्रेणी	मोवाइलनंम्बर
१	ज्योतिमल्ल	कविराज	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	सपाचौ तह.	९८४४८४९२३१
२	अम्बिकाअधिकारी	कार्यालय सहयोगीश्रेणी / विहिन	प्रशासन	प्रशासन	श्रेणीविहिन	९८६७२२१०२७

ठेगाना: कालिगण्डकी गाँउपालिका बिर्घास्याङ्जा						
क्र.स.	कर्मचारीकोनाम / थर	पद	सेवा	समूहउपसमूह/	तहश्रेणी	मोवाइलनंम्बर
१	सुना पुन	वैद्य	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	सचौथो . तह	९८६७९३७६१७
२	मथुरा पाठक	कार्यालय सहयोगीश्रेणी / विहिन	प्रशासन	प्रशासन	श्रेणीविहिन	९८४६५५८८३७

ठेगाना: हरिनास गाँउपालिका हरिनास स्याङ्जा						
क्र.सं.	कर्मचारीकोनाम / थर	पद	सेवा	समूहउपसमूह/	तहश्रेणी	मोवाइलनम्बर
१	उपेन्द्र बोहोरा	बैद्य	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	सचौथो . तह	
२	ऐलिना मानन्धर	कार्यालय सहयोगीश्रेणी / विहिन	प्रशासन	प्रशासन	श्रेणीविहिन	

निजी र सामुदायिक आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

क्र.सं.	संस्थाको नाम	अनुमति प्राप्त मिति	स्थापना भएको स्थान	नविकरण भएको र नभएको
१	स्वर्गद्वारी पोलिक्लिनिक	२०७२।०४।२७	वालिङ नगर पालिका ट जैसीपँधेरा वालिङ स्याङ्जा	भएको

बिरामी तथ्याङ्क विवरण

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जाबाट सेवा लिनेको संख्या - मासिक			
क्र.स.	महिना	संख्या	कैफियत
१	श्रावण	२८०	
२	भदौ	३२१	
३	असोज	२३९	
४	कार्तिक	२२८	
५	मंसिर	४१९	
६	पुष	३३४	
७	माघ	२९५	
८	फागुन	४५९	
९	चैत्र	४७७	
१०	वैशाख	३७१	
११	जेष्ठ	३९४	
१२	असार	५४२	
	जम्मा	४३५९	

संस्थाबाट सेवा लिनेको संख्या - मासिक)नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु)						
क्रस..	महिना	सेवा लिनेको विवरण				जम्मा
		बिरुवा ना.के.से.आ.	आँधिखोला ना.के.से.आ.	कालिगण्डकी ना.के.से.आ.	हरिनास ना.के.से.आ.	
१	श्रावण	२१८	१३५	२३१	०	५८४
२	भाद्र	१४२	५०	१६९	०	३६१
३	अशोज	१२४	६२	१७१	०	३५७
४	कार्तिक	११०	७६	१७६	०	३६२
५	मंसिर	१८५	६०	१९१	०	४३६
६	पौष	१५८	१५८	१४९	०	४६५
७	माघ	२२९	१५	१३४	०	३७८
८	फाल्गुन	१६२	११३	१४७	०	४२२
९	चैत्र	१८१	९५	१६८	२५५	६९९
१०	२०७९ बैशाख	१५५	१०३	१४९	२५२	६५९
११	जेष्ठ	१६१	९२	१३२	१५१	५३६
१२	अषाढ	१७२	७६	१२५	८९	४६२
	जम्मा	१९९७	१०३५	१९४२	७४७	५७२१

आ.ब.२०७८।०७९ को स्याङ्जा जिल्लाका आयुर्वेद सेवाग्राही विवरण										
क्र.सं.	सेवाग्राही	जिल्ला	आरुचौर आ. औ.	अर्जुनचौपारी आ. औ.	खिलुडदेउरा ली आ. औ.	खहरेघनुबाँ से आ. औ.	कुवाकोट आ. औ.	रत्नपुर आ. औ.	साँखर आ. औ.	जम्मा
१.	OPD बिरामी	४३५९	२६४६	२८१०	३७७५	२८४३	२८१८	२३१०	२६८७	२४२४८
२	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र/ कार्यक्रम	५७२१	०	०	१४९७	४८३	०	०	३०००	१०७०१
३	स्तनपायी आमा सेवा कार्यक्रम	५८	१७	४२	३८	२५	५०	२४	५०	३०४
४	जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	२२०	८३	१९२	१९९	१७८	२३०	६३	१५०	१३१५
५	पंचकर्म कार्यक्रम	२३१	०		४५३	९५	४२३	८९	४००	१६९१
६	निशुल्क स्वास्थ्य शिविर	१९२	०	३०३	०	०	०	०	०	४९५
७	स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि जीवनशैली परिवर्तन तथा योग	९३	०	०	०	०	०	०	०	९३
८	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	२५२०	०	०	०	०	०	०	०	२५२०
९	उपचारात्मक योग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गर्ने(रसायन औषधी) वितरण	३६८	०	०	०	०	०	०	०	३६८
११	मर्म चिकित्सा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१२	कोभिड-१९(Medicine and Yoga)	१४३	०	११४	६९	०	०	०	०	३२६
१३	जेष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	१४८	०	०	०	०	०	०	०	१४८
१४	प्रयोगशाला परिक्षण	४६०	०	०	०	०	०	०	०	४६०
	जम्मा	१४५१३	२७४६	३४६१	६०३१	३६२४	३५२१	२४८६	६२८७	४२६६९

गत ३ वर्षको सेवाग्राही तथ्याङ्क			
विवरण	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९
१. कूल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.)	४१५४	३७६७	४३५९
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा			
२ कूल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.)	२०२६०	२१००२	१९८८९
आयुर्वेद औषधालयहरु			
३ कूल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.)	०	१९२९	१०७०१
नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु/कार्यक्रम			
कूल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.)	२४४१४	२६६९८	३४९४९
४. स्तनपायी आमालाई दुग्धवर्धक औषधि वितरण कार्यक्रम	५७९	२८७	३०४
५. जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रवर्धन सेवा कार्यक्रम	१०१८	८९६	१३१५
६. पूर्वकर्म (अभ्यङ्ग,स्नेहन,श्वेदन,शिरोधारा, नष्य)	११०२	७७१	१६९१
७. निःशुल्क आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर	०	२००	४९५
८. स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम	०	०	९३
९. स्वास्थ्य जीवन कार्यक्रम	०	५२१	२५२०
१० . गांउघर क्लिनिक	३००९	०	०
११. उपचारात्मक योग	०	०	०
१२. रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बृद्धि गर्ने रसायन औषधि वितरण	०	०	३६८
१३. मर्म चिकित्सा	०	०	०
१४ कोभिड १९ संक्रमितलाई आयुर्वेद सेवा	०	१३८७	३२६
१५ जेष्ठनागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	०	०	१४८
१६. प्रयोगशाला सेवा	०	१४५	४६०
कूल जम्मा	३०१२२	३०९०५	४२६६९

AHMIS अनुसार जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जाको बहिरंग सेवाको बिरामी तथ्याङ्क

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा

मिति २०७८ साल श्रावण महिना देखि २०७९ असार महिना सम्मको बिरामी तथ्याङ्क

७. बहिरंग सेवा विवरण							
क्र.सं.	रोग	महिला	पुरुष	क्र.सं.	रोग	महिला	पुरुष
1	Jwar (Fever)	25	19	20	Mutravikar (Urinary disorder)	3	5
2	Swash vikar (Respiratory disorder)			20.1	Mutrasmari (Renal calculi)	24	16
2.1	Swash (Asthm and COAD)	45	38	20.2	Mutrakrichhra (Dysuria)	14	22
2.2	Kas (Coughing disorder)	49	35	20.3	Mutraghat (Retnetion/suppression of urine)	22	8
2.3	Others	2	2	21	Prasutivikar (Postpartum disorder)		
3	Amlapitta (APD)	282	209	21.1	Stanya vikar (Breast milk dosorder)	47	
4	Atisar/Grahani (Diarrhoea/IBS)			21.2	Garbhashayachhyuta (Uterine prolapse)	11	
4.1	Atisar (Diarrhoea)	30	19	21.3	Others	0	
4.2	Grahani (IBS,IBD,Ulcerative colitis, Crohn's disease, Sprue)	27	10	22	Striroga (Gynaecological disorder)		
4.3	Pravahika (Dysnetry)	24	13	22.1	Raktapradar (Menstrual problem)	38	
4.4	Others	15	6	22.2	Swetapradar (Leucorrhoea)	66	
5	Udarroga (Abdominal disorder)	47	37	22.3	Kashtartawa (Dysmenorrhoea)	22	
6	Prameha/Madhumeha			22.4	Anartawa (Amenorrhoea)	16	
6.1	Prameha	11	6	22.5	Yoniroga (.....)	17	
6.2	Madhumeha (Diabetes mellitus)	35	25	22.6	Others	0	
7	Kamala			23	Gudavikar		

7.1	Kosthashrita kamala (Non obstructive jaundice)	1	0
7.2	Shakhashrita kamala (Obstructive jaundice)	2	1
8	Pandu (Anaemia)	33	14
9	Hridaya roga (Cardiac disorder)	7	6
10	Raktachap (Blood pressure disorder)		
10.1	Uchharaktachap (Hypertension)	95	62
10.2	Nyunaraktachap (Hypotension)	23	9
11	Shotha (Oedema)	19	7
12	Krimi (Worm infestation)	8	8
13	Twak vikar (Skin disorder)		
13.1	Ekkustha/Kitibha (Psoriasis)	14	15
13.2	Pama (14	5
13.3	Vyanga/Nyachha (Blemishes)	0	0
13.4	Others	13	14
14	Vrana (Wound/ulcer)	3	1
15	Abhigataj vikar (Traumatic disorder)	2	3
16	Vata vyadhi (Skeleto-muscular and nervous system disease)		
16.1	Manyastambha (Torticollis)	6	3
16.2	Avabahuka (Frozen shoulder)	7	7
16.3	Vishwachi (Cervical spodylosis)	3	3
16.4	Katishula (Lumbago)	21	17
16.5	Gridhasi (Sciatica)	32	27
16.6	Sandhivata (Osteoarthritis)	12	22

23.1	Arsha (Haemorrhoids)	64	52
23.2	Bhagandar (Fistula in ano)	13	6
23.3	Pilonidal sinus	0	0
23.4	Perianal wart	0	0
23.5	Parikartika (Fissure)	8	5
23.6	Others	1	2
24	Netraroga (Ophthalmological disorder)		
24.1	Abhisyadi (Conjunctivitis)	12	6
24.2	Athimantha (Glaucoma)	0	0
24.3	Timira (Cataract)	0	0
24.4	Others	7	5
25	Karna-nasa-mukha-danta-kantha roga		
25.1	Karna roga (Disease related to ear)	6	3
25.2	Nasa roga (Disease related to nose)	28	20
25.3	Mukha roga (Oral disease)	42	34
25.4	Danta roga(Dental disease)	13	9
25.5	Kantha roga (Disease related to throat)	16	7
26	Shiroroga (Disease related to head)	36	32
27	Manasvikar (Psychological disorder)		
27.1	Apasmar (Epilepsy)	0	2
27.2	Unmad (Neurosis)	1	2
27.3	Atatwavinesh (Psychosis)	0	0
27.4	Others	7	0

16.7	Angamarda (Bodyache)	19	19
16.8	Pakshaghat (Paralysis)	4	2
16.9	Kampavata (Parkinson)	1	0
16.10	Mamsagata vata (Muscular dystrophy)	9	4
16.11	Others	2	2
17	Amavata (Rheumatoid arthritis)	49	41
18	Vatrakta (Gout)	31	30
19	Raktavikar (Blood disorder)	30	21

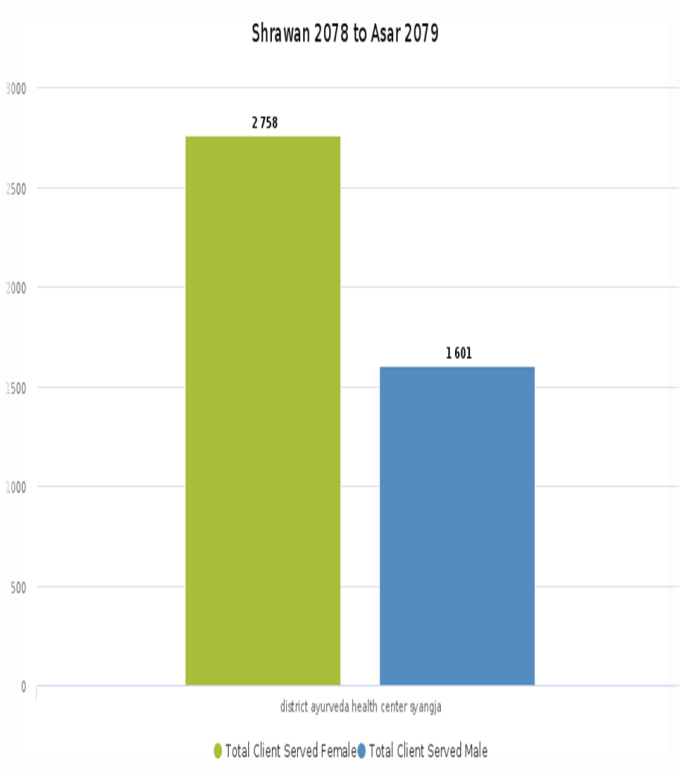
4359

28	Balroga (Paediatric disorder)	16	10
29	Jarajanya vikar (Geriatric problem)	92	75
30	Anyavividha		
30.1	Granthi/Arbuda roga (Tumor/cancer)	4	2
30.2	Antashrabi granthi janya roga (Hormonal disorder)	2	0
30.3	Others	180	111
नयाँ जम्मा		1880	1196
दोहोरिएको जम्मा		878	405

कुल जम्मा

2758

1601

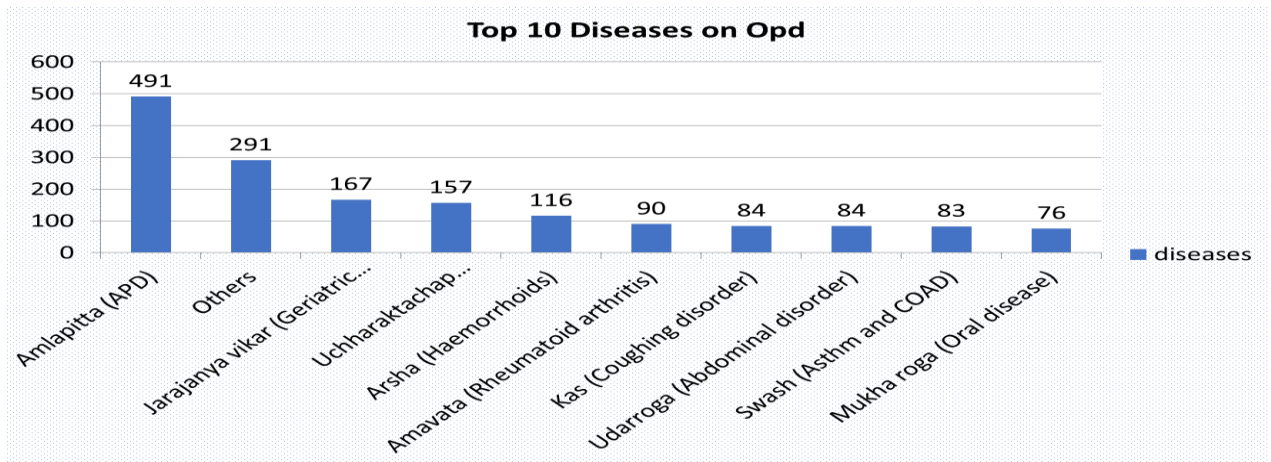

organisationunit name	Shrawan 2078 to Asar 2079 Total Client Served Female	Shrawan 2078 to Asar 2079 Total Client Served Male	Total
district ayurveda health center syangja	2758	1601	4359

उमेर अनुसार विरामी तथ्याड्क

उमेर समूह	नयी सेवाग्राही संख्या		पुनरावृत्त सेवाग्राही संख्या		जम्मा सेवाग्राही संख्या	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
≤ ६/१२	१	०	०	०	१	०
६/१२-१	१	०	०	०	१	०
१-४	६	९	१	०	७	९
५-१६	१४५	१०१	५६	१४	२०१	११५
१७-५९	७९९	५३३	३५४	१६४	११५३	६९७
≥६०	९२८	५५३	४६७	२२७	१३९५	७८०
जम्मा	१८८०	११९६	८७८	४०५	२७५८	१६०१

कुल जम्मा - ४३५९

बार्षिक कार्यक्रम र बजेटको लक्ष्य/प्रगति विवरण

क) गण्डकी प्रदेशबाट प्राप्त बार्षिक कार्यक्रम संख्या ७ र बजेट

रु.१३०००००।-अर्न्तगत सम्पादन गरेका कार्यक्रमको विवरण

कार्यक्रम क्रियाकलापको नाम-

१ स्वास्थ्य प्रवर्दनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग

(कृ.नं. 2.7.22.269 खर्च शिर्षक22522 बजेट रु ३०००००।-)

पृष्ठभूमि/विवरण :

हाम्रो समाजमा बढ्दै गएका नसर्ने रोगहरु, व्यस्त र आधुनिक जिवनशैलीको प्रभावले ब्यक्तिगत तनाव व्यवस्थापन चुनौतीको रुपमा रहेको छ । आयुर्वेद सिद्धान्तमा आधारित स्वास्थ्य जिवनशैलीको माध्यमबाट उक्त चुनौतीहरुको न्यूनीकरण गर्न यो कार्यक्रम राखिएको थियो ।

स्वास्थ्य जिवनशैली प्रवर्दनद्वारा समुदायमा नसर्ने रोगहरुको न्यूनीकरण गर्ने यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । यस कार्यक्रमको लागि स्वीकृत बजेट दुइलाख एक हजार रहेको थियो र खर्च पनि दुइलाख एक हजार नै भएको थियो ।

कार्यक्रम सञ्चालन:

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा कार्यालयमा पुतलीबजार नगरपालिका र चापाकोट नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुबाट महिला जेष्ठनागरिक आमासमूहलाई बोलाइ आयुर्वेद सिद्धान्तमा आधारित स्वास्थ्य जिवनशैली र योग सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन विधि सहितको बिषयबस्तु तयार गरी कार्यक्रम संचालन गरियो ।

लाभाभित जनसंख्या-९३

प्रतिफल :

स्वास्थ्य आयुर्वेद जिवनशैली सँग सम्बन्धित बढ्दो क्रममा चुनौतीको रुपमा रहेका नसर्ने रोगहरुको न्यूनीकरणमा टेवा पुगेको छ । समुदायले स्वास्थ्य आयुर्वेद जिवनशैली सम्बन्धि जानकारी प्राप्त गरि अवलम्बन गरेको गरेको छ ।

२ आयुर्वेद क्षारसुत्र सेवा कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद

(कृ.नं. 2.7.22.269 खर्च शीर्षक 22522 बजेट रु हजारमा १,००,०००।-)

पृष्ठभूमि/बिबरण :

आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा प्रभावकारी मानिएका चिकित्सा सेवाहरू थप गर्दै प्रदेश मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरूमा सेवा विस्तार गर्दै प्रभावकारी र गुणस्तरीय आयुर्वेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने अभिप्रायका साथ अर्श भागन्दर लगायतका रोगहरूको उपचारका लागि क्षार सुत्र सेवा संचालनको लागि यो कार्यक्रम आवश्यक परेको हो।

क्षार सुत्र चिकित्साको माध्यमबाट अर्श भागन्दर लगायतका रोगहरूको उपचारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू उपलब्ध गराई सेवा सुनिश्चित गर्ने यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ।

कार्यक्रम सञ्चालन:

क्षारसुत्र सेवा संचालनका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको लागत अनुमान सुची, स्पेसिफिकेसन एवम् परिमाण तयार गरि कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गरी रु एकलाख बराबरको क्षारसुत्रका लागी आवश्यक उपकरण हरु खरिद गरियो।

३ पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तार

(२.७.२२.२७१खर्च शीर्षक २२५२२विनियोजित रकम ३५,००००।-)

पृष्ठभूमि/बिबरण :

आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा प्रभावकारी मानिएका चिकित्सा सेवाहरू थप गर्दै प्रदेश मातहतका आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरूमा सेवा विस्तार गर्दै प्रभावकारी र गुणस्तरीय आयुर्वेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध गराउने अभिप्रायका साथ पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार निर्माण साथै सामग्रीहरू खरिद गरि सेवा संचालन गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो।

पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू उपलब्ध गराई सेवा सुनिश्चित गर्ने यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ।

कार्यक्रम सञ्चालन:

पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू खरिद गरी स्नेहन श्वेदन शिरोधारा पिण्डश्वेद नाडीश्वेदन आदि पूर्वकर्म सेवा संचालन गरियो। पंचकर्म सेवा संचालन तथा

विस्तारको लागि आवश्यक आधुनिक बाष्प स्वेदन यन्त्र खरिद (Infrarate Sauna Box) गर्न नसिकएको।

लाभाभित जनसंख्या २३१

४ ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम

(२.७.२२.२७२ खर्च शीर्षक २२५२२विनियोजित रकम १,५०,०००।-)

पृष्ठभूमि/बिबरण :

जेष्ठ नागरिक हाम्रो समाजका अग्रज बौद्धिक सम्पति हुन् । नेपालमा जेष्ठ नागरिकहरूको संख्या क्रमश विधि हुदै गैरहेको छ । जेष्ठ नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नु राज्यको दायित्व हो । जिल्ला भित्र रहेका जेष्ठ नागरिक सँग सम्बन्धित सस्थाहरू (मानव सेवा आश्रम, बृद्धाश्रम आदि) वा समुदायमा रहेका जेष्ठ नागरिकहरूका स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित समस्याहरूको आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको माध्यमबाट उपचार, परामर्श, साथै स्वास्थ्य प्रवर्धन सम्बन्धी क्रियाकलापहरू द्वारा जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य सुधार र जीवनशैली सहज गराउनको लागि यो कार्यक्रम आवश्यकता भएको हो ।

जेष्ठ नागरिकहरूका स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित समस्याहरूको आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको माध्यमबाट उपचार, परामर्श साथै स्वास्थ्य प्रवर्धन गर्ने यस कार्यक्रमको मूल उद्देश्य हो ।

कार्यक्रम सञ्चालन: कार्यक्रम संचालनका लागि लक्षित समुह रहेका सस्थाहरू पुतली बजार नगरपालिका भित्रका वृद्धाश्रम स्थानको छनोट गरी आयुर्वेद सिद्धान्तमा आधारित स्वास्थ्य जीवन शैली र योग / पूर्वकर्म सेवा साथै जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य परिक्षणगरी आयुर्वेद औषधिहरू वितरण गरियो ।

लाभाभित जनसंख्या-१४८

प्रतिफल:

आयुर्वेद चिकित्साको माध्यमबाट जेष्ठ नागरिकहरूका स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्याहरूको न्यूनीकरणमा सहयोग भएको छ । जेष्ठ नागरिकहरूको जीवनशैली सहज हुन मद्दत पुगेको छ ।

५ स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई स्थानीय जडीबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)

(२.७.२२.२७३खर्च शीर्षक २२५२२विनियोजित रकम १,००,०००।-)

पृष्ठभूमि/विवरण :

ग्रामिण क्षेत्रमा बहुउपयोगी जडिबुटीहरूको नास हुँदै गइ रहेको छ । भएका जडिबुटीहरूको पहिचान, नामकरण, प्रयोगमा कमि हुँदै आईरहेको छ, तसर्थ परम्परागत रूपमा प्रयोग भैरहेका जडिबुटीहरूको सम्बर्धन, संरक्षण र प्रयोग गर्नु जरुरि छ । आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरूको ज्ञान सिपको अभिलेखीकरण साथै स्थानीय जडिबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण र प्रयोगका बारेमा उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरि प्रयोग दर विधि गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य

- परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरूको ज्ञान तथा सिपको अभिलेखीकरण गर्ने ।
- स्थानीय जडिबुटीहरूको, पहिचान, संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धमा क्षमता अभिवृद्धि र प्रयोगदर विधि गर्ने ।

कार्यक्रम सञ्चालन: जिल्ला स्थित आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र अन्तरगत खिलुङदेउराली आयुर्वेद औषधालयको समन्वयमा भिरकोट नगरपालिका बयरघारी स्याङ्जा छनौट गरी पुस्तौँदेखि परम्परागत स्वास्थ्य सेवामा संलग्न व्यक्तिहरूको तथ्यांक सङ्कलन गरि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । जिल्लामा पाइने जडिबुटीहरूको सङ्कलन गरि अभिमुखिकरणमा प्रदर्शनी र छलफल गरियो ।

लाभाभित जनसंख्या-६२

प्रतिफल:

परम्परागत आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीहरू संग रहेको ज्ञान र सिपको अभिलेखीकरण हुनुका साथै स्थानीय जडिबुटीहरू पहिचान, संरक्षण भै स्थानीय स्तरमा जडिबुटीहरूको प्रयोगात्मक ज्ञान बढाइएको छ ।

६. आधारभुत एवं अत्यावश्यक औषधि खरिद

(७.२.९.१५ खर्च शीर्षक २७२९३ विनियोजित रकम १,५०,०००।-)

पृष्ठभूमि/विवरण

जिल्ला स्थित आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरू मार्फत प्रदान गरिने आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा, प्राथमिक उपचारका लागि अत्यावश्यक औषधि तथा औषधि जन्य सामाग्रीहरूको खरिद गरि आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरूबाट गुणस्तरीय सेवा प्रदानको लागि यो कार्यक्रम राखिएको छ ।

उद्देश्य

- निशुल्क औषधिहरू सहितको सेवा निरन्तर प्रवाह गर्ने ।

कार्यक्रम सञ्चालन: सावजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा खरिद नियमावली २०६४ (संशोधन सहित) तथा गण्डकी प्रदेश कार्य संचालन निर्देशिका खर्चको मापदण्ड २०७५ (गण्डकी प्रदेश) अनुसार लागत अनुमान बनाई स्वीकृत पश्चात कार्य अगाडि बढाइ आवश्यक औषधिहरूको सुची, स्पेसिफिकेसन र परिमाण तयार गरि कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गरी औषधि खरिद गरियो । खरिद

गरिएका सामग्रीहरू सम्बन्धित प्राविधिकको संलग्नतामा मुल्याङ्कन र रुजु गरि दाखिला पश्चाताप भुक्तानी गरियो ।

खरिद गरिएका आयुर्वेद औषधिहरू त्रिफला चूर्ण अविपत्तिकर चूर्ण सितोपलादी चूर्ण अश्वगन्धा चूर्ण आदि

प्रतिफल:

आवश्यक औषधि तथा औषधिजन्य सामग्रीहरूको नियमित उपलब्ध गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता हुने छ ।

७. प्रयोगशाला संचालनका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण, रिएजेन्ट र किट खरिद

(७.२.९.१२.७.२२.२८ खर्च शीर्षक २२५२२ विनियोजित रकम १,००,०००।-)

जिल्ला स्तरीय आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थामा आउने बिरामीहरूको प्रयोगशाला परिक्षण मार्फत रोगको निदान साथै स्वास्थ्य अवस्थाको पहिचान गरि आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी र गुणस्तरीय तवरले संचालन गर्नको लागि प्रयोगशाला सेवा बिस्तार जरुरि भएकोले यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

उद्देश्य आयुर्वेद स्वास्थ्य सस्थाहरूमा सेवा बिस्तार, क्षमता अभिवृद्धि गर्दै गुणस्तरीय र प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्ने । प्रयोगशालाका विभिन्न सामग्री खरिद गरी प्रयोगशाला संचालन गरिएको ।

लाभन्वित जनसंख्या: ४६०

क) गण्डकी प्रदेशबाट प्राप्त वार्षिक कार्यक्रम संख्या ७ र बजेट रु १३०००००१-अर्न्तगत सम्पादन गरेका कार्यक्रमको विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति	सेवाग्राही/लाभग्राही संख्या	
१	ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	१००	१००	१४८	
२	स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई स्थानीय जडीबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम पुस्ता) (हस्तान्तरण	१००	१००	६२	
३	प्रयोगशाला संचालनका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण, रिएजेन्ट र किट खरिद	१००	१००	४६०	
४	पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारको लागि आवश्यक आधुनिक बाष्प स्वेदन यन्त्र खरिद)Infrarate Sauna Box)	०.	०.		
५	स्वास्थ्य प्रवर्दनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग	१००	१००	९३	
६	आयुर्वेद क्षारसुत्र सेवा कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद	१००	१००		
७	आधारभूत एवं अत्यावश्यक औषधि खरिद	१००	१००		
	जम्मा	९२.८६	७३.०८		

ख) संघीय सरकारबाट प्राप्त शसत तर्फ वार्षिक कार्यक्रम सख्या १७ र बजेट रु.

५९५५०००१- अन्तर्गत सम्पादन गरेका कार्यक्रमको बिबरण

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति	सेवाग्राही/लाभग्राही संख्या	
१	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	१००.००	१००.००	१२४	
२	औषधी खरिद	१००.००	१००.००		२५ प्रकार
३	नागरिक आरोग्य कार्यक्रमनागरिक आरोग्य सेवा) केन्द्र स्थापना रजिल्ला नागरिक आरोग्य समित गठन	१००.००	८७.६५	५४२४	
४	राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरी जयन्ति,राष्ट्रिय योग दिवस,अन्तराष्ट्रिय योग दिवस	१००.००	१००.००		
५	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम	१००.००	१००.००	१२	
६	आयुर्वेद सम्बन्धी सूचनामूलक सामग्री उत्पादन,प्रकाशन तथा प्रशारण	१००.००	१००.००		
७	स्थानीय जनप्रतिनिधी समेतको सहभागितामा आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धी समन्वयात्मक समिक्षा गोष्ठी	१००.००	१००.००	२०	
८	पञ्चकर्मपूर्वकर्म कार्यक्रम/	१००.००	६५.२४	२३१	
९	स्तनपायी आमालाइ मातृशिशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्द्धक तथा अन्य औषधी वितरण कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	१००.००	१००.००	५८	
१०	प्रयोगशाला संचालन (अन्यसेवा शुल्क समेत)	१००.००	९९.०८	४६०	
११	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	१००.००	१००.००	२५२०	
१२	मेडिकल सामग्री,उपकरण तथा मेसिनरी औजार खरिद	१००.००	१००.००		
१३	आयुर्वेद संस्थालाइ औषधी तथा अन्य सामग्री ढुवानी	१००.००	१००.००		
१४	निःशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शिविर	१००.००	१००.००	१९२	
१५	जडिबुटीबाट चूर्ण औषधी निर्माण	१००.००	१००.००		
१६	अनुगमन मूल्यांकन,निरिक्षण तथा समन्वय	१००.००	१००.००		
१७	जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	१००.००	१००.००	२२०	
	जम्मा	१००.००	९९.६६		

खण्ड ४ : वार्षिक लक्ष्य अनुसार सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरू

क).....कार्यालयलाई प्रदेशबाट प्राप्त सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरूको बिबरण

क्र स	कार्यक्रम शिर्षक	सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरूको बिबरण	गरिएका प्रयासहरू	सम्पादन हुन नसकेका कारणहरू	कैफियत
१	३१११२	अर्जुनचौपारी आयुर्वेद केन्द्र भवन निर्माण			
२	२२७२२	पंचकर्म सेवा संचालन तथा बिस्तारको लागि आवश्यक आधुनिक बाष्प स्वेदन यन्त्र खरिद			

ख).....कार्यालयलाई संघीय सरकारबाट प्राप्त सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरूको बिबरण

क्र स	कार्यक्रम शिर्षक	सम्पादन हुन नसकेका कार्यक्रमहरूको बिबरण	गरिएका प्रयासहरू	सम्पादन हुन नसकेका कारणहरू	कैफियत
१		सवै कार्यक्रमहरू गरिएको ।			

खण्ड ५: विविध

कार्यालयका प्रमुख उपलब्धीहरू

- निर्मित भवनको मर्मत कार्य सम्पन्न भएको ।
- कार्यालयको वेबसाइट (Website) <https://ahcsyangja.gandaki.gov.np/> निर्माण भएको ।
- कार्यालयको निमित्त आवश्यक ल्यावटप, फर्निचरहरू खरिद भएको ।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र हरिनास स्थापना भएको ।

नागरिक आरोग्य कार्यक्रम संचालन देशिका ,२०७६ अनुसार ८ वटा नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो ।

- जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जाद्वारा मिति २०७८।११।०६ गते जिल्ला नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो
- साँखर,रत्नपुर र कुवाकोट आयुर्वेद औषधालय अन्तर्गत चापाकोट नगरपालिकामा मिति २०७८।११।०६ स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।
- अर्जुन चौपारी,आरुचौर आयुर्वेद औषधालय अन्तरग अर्जुनचौपारी गाँउपालिकामा मिति २०७८।११।१२ गते स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।
- खिलुङदेउराली आयुर्वेद औषधालय अन्तरगत भिरकोट नगरपालिकामा मिति २०७८।११।३० गते स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।
- खहरेधनुर्बासे आयुर्वेद औषधालय अन्तरगत वालिङ नगरपालिकामा मिति २०७८।११।१२ गते स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र बिरुवा अन्तरगत बिरुवा गाँउपालिकामामा मिति २०७८।११।१२ स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र कालिगण्डकी अन्तरगत कालिगण्डकी गाँउपालिकामामा मिति २०७८।११।०३ गते स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र आँधीखोला अन्तरगत आँधीखोला गाँउपालिकामामा मिति २०७८।१२।०६ स्थानिय नागरिक आरोग्य समिति गठन गरियो।

कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका सबल पक्षहरु:-

- दैनिक १५ देखि २५ जना विरामीहरुलाई आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको सेवा प्रदान भइरहेको छ । जसबाट स्वस्थ व्यक्तिको स्वस्थ रक्षा तथा रोगी व्यक्तिको रोगको उपचार भएको छ । दैनिक **OPD** सेवाबाट आयुर्वेद उपचारात्मक सेवा प्रदान भइ रहेको ।
- पूर्वकर्म(स्नेहन,श्वेदन)योग,स्वस्थवृत्त आदि आयुर्वेद चिकित्साका पद्धतिहरु द्वारा नसर्ने रोग तथा दिर्घ रोगीहरुको रोग न्यूनिकरण रोकथाम भएको छ । स्वास्थ्य प्रबन्धनात्मक योग साथै रोग अनुसारको योगको परामर्श दिइएको
- विरामीहरुलाई स्थानिय स्तरमा जडिबुटीहरु महत्व तथा उपयोग गर्ने तरिका बारे जानकारी दिइएका छन्। जडिबुटीहरुको पहिचान र सुरक्षित प्रयोग बारे सुचित गरिएको ।
- प्रत्यक्ष जनसरोकार राख्ने विषयहरु जस्तै स्वस्थ जीवनशैली कार्यक्रमलाई जति सक्दो पहुँच बढाउन **T.v., F.m., online,** पत्र पत्रिका माध्यमबाट सुचना सामग्रीहरु प्रकाशित गरिएको ।
- ल्याब सेवा सञ्चालन गरिएको ।

५.२...कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्या, समस्या समाधानका लागि गरिएका उपाय तथा जिम्मेवार तह

क्रस.	क्षेत्र	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्याह	समस्या समाधानका लागि गरिएका उपाय	जिम्मेवार तह
१		आधारभूत भौतिक पूर्वधारको कमीले गर्दा आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमहरू व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न नसकिएको । जस्तै- योग हल, कर्मचारी आवास आदि ।	स्थानिय निकायहरूको समन्वयमा विशेष गरी कोभिड-१९ लक्षित गतिविधिहरू सम्पन्न ।	प्रदेश तथा सघ सरकार
२		बिरामी तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्न कठिनाई भएको ।	सबै आयुर्वेद संस्थाहरूलाई AHMIS उपलब्ध गराउनु पर्ने	"
३		सवारी साधनको अभावमा जिल्लाका दुर दराजका क्षेत्रमा कार्यक्रमहरू लिएर जान कठिनाई ।	स्थानिय जनप्रतिनिधिहरूसहित जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जालाई १५ शैया युक्त आयुर्वेद अस्पताल बनाउन आवश्यक जग्गा प्राप्तिको लागि प्रयास गरि रहेको ।	"
४		कर्मचारीहरूलाई सीप विकास तथा अभिवृद्धि लागि तालिम	सम्बन्धित निकायहरूसँग (नगरपालिका स्वास्थ्य निर्देशनालय, समन्वय गरिएको	"
५		कोभिडको रोकथाम १९- एवं व्यवस्थापनमा आवश्यक कार्यक्रमको कमी एवं पहुच चुनौति पूर्ण ।		"
६		गुणस्तरिय विस्तारित आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि जनशक्तिको अभाव । समयनुकल दरबन्दि संशोधन नभएको ।		"

कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं सेवा प्रवाहका अवसरहरु:-

- नसर्ने रोगहरुको संख्या बढेकाले त्यसको रोकथाम गर्न योग पञ्चकर्म चिकित्साको प्रयोग विस्तार गर्न सकिने ।
- स्थानिय स्तरमा उपलब्ध जडिबुटीहरु जस्तै तेजपात अमला हरो बरो कुरिलो अदुवा खयर आदि जडिबुटीहरुको उपयोग गरी सरक्षण सम्बर्धन गर्न सकिने ।
- जडीबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्न सकिने ।
- समुदायका हरेक उमेर समुहका व्यक्तिहरु आयुर्वेदको उपचारात्मक एवं विशेष गरि स्वास्थ्य प्रबर्धनात्मक सेवा लिन उत्सुक
- जडिबुटीको प्रयोग र पहिचान साथै व्यवसायिक खेति बारे जनचासो बढेको । स्थानिय निकायहरु पनि आफ्नो क्षेत्रमा आयुर्वेद सेवाको प्रवाह र पहुँचका लागि चिन्तनशिल रहेको ।

माहामारी ब्यबस्थापनमा गरिएका प्रयासहरु

- स्थानिय निकायहरुको समन्वयमा विशेष गरी कोभिड-१९ लक्षित गतिविधिहरु सम्पन्न ।
- सम्बन्धित निकायहरुसँग (नगरपालिका स्वास्थ्य निर्देशनालय, समन्वय गरिएको

संस्थाका नविनतम प्रयासहरु

- आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सञ्चालनले गर्दा जनमानसमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रति व्यापकता आएको ।
- कम श्रोत साधनमा रहिकन आयुर्वेदका कार्यक्रमहरुलाई जनस्तरसम्म पुन्याउन सफल ।
- स्थानिय निकाय र गैर सरकारी संस्थाहरुसँगको समन्वय ।

चुनौतीहरु

- आयुर्वेद जनशक्तिलाई स्वास्थ्यका राष्ट्रिय कार्यक्रमहरुसँग सम्बन्धित तालिम नदिइनु । जस्तै नसर्ने रोग पोषण वातावरण र मानसिक रोग आदि ।
- भौतिक पूर्वाधारको कमी हुनु साथै कर्मचारी आवास नहुनु ।
- आयुर्वेद कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि कार्यक्रम अनुसारको तालिमको व्यवस्था नहुनु ।
- समयनुकुल भौतिक पूर्वाधार र संशोधित दरबन्दीको व्यवस्था नहुनु ।
- हरेक स्थानिय तहमा आयुर्वेदको दरबन्दी नहुनु ।

५.३...कार्यालयका नियमित बैठक

क्रस.	बैठक मिति	नियमित बैठककामुख्य एजेन्डाहरु	गरिएका निणयहरु	जिम्मेवारी
१		खरिद इकाइ समिति गठन		
२		कार्यविभाजन		

५.४ अन्य सम्पादित कार्यक्रमहरु(वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र बजेट बाहेक)

सिकिएका पाठहरु

- आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सञ्चालनले गर्दा जनमानसमा आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रति व्यापकता आएको ।
- कम श्रोत साधनमा रहिकन आयुर्वेदका कार्यक्रमहरुलाई जनस्तरसम्म पुऱ्याउन सफल
- स्थानिय निकाय र गैर सरकारी संस्थाहरुसँगको समन्वय ।

भावी कार्य योजना

- जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रलाई १५ शैया युक्त आयुर्वेद अस्पतालको रूपमा सञ्चालन गर्ने ।
- आयुर्वेद सेवा केन्द्रहरु प्रत्येक पालिका स्तरसम्म पुऱ्याउने ।
- जिल्ला स्तरिय नमुना जडिबुटी उद्यान बनाउने ।

आर्थिक व्यवस्थापन

बजेट	विनियोजित बजेट	निकासा बजेट	बजेट खर्च (%)	बेरुजु फछ्यौट	
				जम्मा (आ.व.२०७६/०७७)	आ .व. २०७७।०७८ फछ्यौट %
सर्शत अनुदान	५९५५	५४५८.४९	९१.६६	बेरुजु नभएको	बेरुजु नभएको
सामानिकरण अनुदान	१०५३५	८००१.१४	७५.९५	"	"
विशेष अनुदान	०	०	०		
कोभिड कोष	०	०	०		
जम्मा	१६४९०	१३४५९.६	८१.६२.	"	"

कार्यक्रमको प्रगति

कुल वजेट (हजारमा.रु)	कुल खर्च	वित्तिय प्रगति	भौतिक प्रगति
१६४९०	१३४५९.६३	८१.६२	९६.६६

वार्षिक लक्ष्य / प्रगति विवरण

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा
गण्डकी प्रदेश, पोखरा

आ.ब.२०७७/७८.....अबधिसम्मको लक्ष्य र प्रगति विवरण
कार्यालयलाई संघीय सरकारबाट प्राप्त शसत तर्फ वार्षिक कार्यक्रम र बजेटको लक्ष्य/प्रगति बिबरण

अनुसूची - २														
आ.ब.२०७८।७९ को वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन														
१. आ.ब. : २०७८/०७९										७. जम्मा वार्षिक बजेट रकम	२६५०.००			
२. वजेट उपशीर्षक नं. : ३५५०८००१४ प्रदेश समानिकरण/पुँजीगत										८. खर्च बजेट रकम:	१६४८.९८			
३. मन्त्रालय/कार्यालय : स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय										९. वित्तीय प्रगति प्रतिशत:	६२.२३			
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा										१०. भौतिक प्रगति प्रतिशत	८०.००			
५. स्थान: पुतलीबजार नगरपालिका ३ स्याङ्जा										बजेट रु. (हजारमा)				
६. निमित्त कार्यालय प्रमुखको नाम : देवेन्द्र आचार्य														
क्र.सं	कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			हाल सम्मको भौतिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च		कैफियत	
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
	(क)	पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु: बजेट उपशीर्षक नं. ३५५०८००१४												
१	११.१.२.१५	अर्जुनचौपारी आयुर्वेद केन्द्र भवन निर्माण	३१११२	पटक	१	३७.७४	१०००.००	०	०.००	०.००	०.००	०.००		
२	११.३.१.८	कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपि लगायतका सामग्री खरिद	३११२२	पटक	१	१८.८७	५००.००	१	१८.८७	१००.००	५००.००	१००		
३	११.६.१.३.६	कार्यालय प्रयोजनको कुर्सी दराज च्याक लगायतका फर्निचर फिक्चर खरीद जडान	३११२३	पटक	१	१८.८७	५००.००	१	१८.८७	१००.००	५००.००	१००.००		
४	११.६.३.३	कार्यालयको वेबसाइट हज तरिकाको प्रभावकारी वेबसाइट (Website) बनाउन दैनिक रुपमा Update गर्ने ।	३११३४	पटक	१	५.६६	१५०.००	१	५.६६	१००.००	१५०.००	१००.००		
५	११.१.३.२	कार्यालय भवनको मर्मत तथा संभार	३११६१	पटक	१	१८.८७	५००.००	१	१८.८७	१००.००	४९८.९८	९९.८०		
		पुँजीगत जम्मा :			५	१००.००	२६५०.००	४	६२.२६	८०.००	१६४८.९८	६२.२३		

अनुसूची - २													
आ.ब.२०७८।०७९ को वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन													
१. आ.ब. : २०७८/०७९				७. जम्मा बजेट रकम:		६५८५.००							
२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५५०८००१३/ प्रदेश समानिकरण/चालु उपभोग तलब				८. खर्च बजेट रकम:		५४०२.१५							
३. मन्त्रालय/कार्यालय : स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय				९. वित्तीय प्रगति प्रतिशत:		८२.०४							
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा				१०. भौतिक प्रगति प्रतिशत:		१००.००							
५. स्थान: पुतलीबजार नगरपालिका ३ स्याङ्जा				बजेटको किसिम: चालु उपभोग तलब									
६. निमित्त कार्यालय प्रमुखको नाम : देवेन्द्र आचार्य				बजेट रु. (हजारमा)									
कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			हाल सम्मको भौतिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च		कैफियत	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत		
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३		
(क)	३५५०८००१३/ प्रदेश समानिकरण, उपभोग चालु तलब												
१.१.१.१०	सहायकस्तर पाँचौँ	२११११	पटक	१	८.६७	५७१.००	१	८.६७	१००.००	५४६.५६	९५.७२		
१.१.१.२०	अधिकृतस्तर सातौँ	२११११	पटक	१	१०.०७	६६३.००	१	१०.०७	१००.००	६४४.१७	९७.१६		
१.१.१.७	अधिकृतस्तर आठौँ	२११११	पटक	१	१०.६०	६९८.००	१	१०.६०	१००.००	५९८.९९	८५.८२		
१.१.१.२३	का. स. पाँचौँ स्तर	२११११	पटक	१	७.०२	४६२.००	१	७.०२	१००.००	४५९.७३	९९.५१		
१.१.१.२४	अधिकृतस्तर छैटौँ	२११११	पटक	२	२९.४९	१,९४२.००	२	२९.४९	१००.००	१४१८.०८	७३.०२		
१.३.१.३	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	पटक	१	१.०६	७०.००	१	१.०६	१००.००	६०.००	८५.७१		
१.२.२.१	कर्मचारी महंगी भत्ता	२११३२	पटक	१	२.५५	१६८.००	१	२.५५	१००.००	१४०.००	८३.३३		
१.२.४.३	बैठक भत्ता	२११३४	पटक	१	०.८२	५४.००	१	०.८२	१००.००	२७.००	५०.००		
१.२.८.२	प्रसूति स्वाहार/अतिरिक्त समय/पालो पहरा/जोखिम भत्ता	२११३९	पटक	१	०.७६	५०.००	१	०.७६	१००.००	४१.१३	८२.२५		
१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा आधारित वीमा कोष खर्च	२१२१३	पटक	१	०.५२	३४.००	१	०.५२	१००.००	२८.००	८२.३५		
२.१.१.१	विद्युत महसुल/जारको पानी/ट्याङ्कको पानी/मिनरल वाटर/पिउने पानी एवं पानी तथा विजुली जडान खर्च	२२१११	पटक	१	४.५६	३००.००	१	४.५६	१००.००	५०.००	१७		
२.१.६.२	टेलिफोन महसुल	२२११२	पटक	१	३.१०	२०४.००	१	३.१०	१००.००	१००.१४	४९.०९		
२.२.२.१	पेट्रोल/डिजेल/मोबिल (दुई पाइग्रे/चार पाइग्रे सवारी साधन)	२२२१२	पटक	१	१.२३	८१.००	१	१.२३	१००.००	८१.००	१००.००		
२.३.१.३	दुई पाइग्रे/चार पाइग्रे सवारी साधन मर्मत संभार	२२२१३	पटक	१	०.६१	४०.००	१	०.६१	१००.००	४०.००	१००.००		
२.९.२.२-	सवारी साधनको विमा नविकरण	२२२१४	पटक	१	०.३०	२०.००	१	०.३०	१००.००	४.१२	२०.६२		
२.३.२.१	कम्प्युटर/ल्यापटप/फोटोकपी मेसिन/स्क्रानर/प्रोजेक्टर आदीको सञ्चालन तथा मर्मत संभार	२२२२१	पटक	१	०.९१	६०.००	१	०.९१	१००.००	६०.००	१००.००		
२.३.१.४.१	फर्निचर/फिक्चर्स/शैचालय/बगैचा/परिसर आदीको सञ्चालन तथा मर्मत संभार	२२२९१	पटक	१	०.४६	३०.००	१	०.४६	१००.००	३०.००	१००.००		
२.४.१.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२२३११	पटक	१	३.८०	२५०.००	१	३.८०	१००.००	२५०.००	१००.००		
२.२.३.१	ग्यास/ब्याट्रि/सोलार/जेनेरेटर/हिटर आदीको लागि इन्धन	२२३१४	पटक	१	०.७६	५०.००	१	०.७६	१००.००	५०.००	१००.००		
२.४.१.४.१	विज्ञापन, पत्रपत्रिका, पुस्तिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२२३१५	पटक	१	०.९१	६०.००	१	०.९१	१००.००	६०.००	१००.००		
२.५.७.१.८	कार्यालय सहयोगी (व्यक्तिकरार)	२२४१३	पटक	१	५.१०	३३६.००	१	५.१०	१००.००	३०९.२४	९२.०४		
२.८.१.३	अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च(अनुगमन, मुल्याङ्कन र भ्रमण)	२२६११	पटक	१	३.०७	२०२.००	१	३.०७	१००.००	२०२.००	१००.००		
२.९.९.१	चियापान/अतिथि सत्कार एवं अन्य विविध खर्च	२२७११	पटक	१	१.८२	१२०.००	१	१.८२	१००.००	१२०.००	१००.००		
८.१.५.१	औषधी स्टोरको लागि भवन भाडा	२८१४२	पटक	१	१.८२	१२०.००	१	१.८२	१००.००	८२.००	६८.३३		
चालु खर्चको जम्मा :					२५	१००.००	६५८५.००	२५	१००.००	१००.००	५४०२.१५	८२.०४	

अनुसूची - २												
आ.ब.२०७८।०७९ को वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन												
१. आ.ब. : २०७८/०७९								७. जम्मा बजेट रकम:	१३००.००			
२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५५०८००१३/ प्रदेश समानिकरण/चालु कार्यक्रम								८. खर्च बजेट रकम:	९५०.००			
३. मन्त्रालय/कार्यालय : स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय								९. वित्तीय प्रगति प्रतिशत	७३.०८			
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा								१०. भौतिक प्रगति प्रतिशत	९२.८६			
५. स्थान: पुतलीबजार नगरपालिका ३ स्याङ्जा								बजेटको किसिम: प्रदेश समानिकरणको वार्षिक विकास कार्यक्रम				
६. निमित्त कार्यालय प्रमुखको नाम : देवेन्द्र आचार्य								बजेट रु. (हजारमा)				
कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			हाल सम्मको भौतिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च		कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत	
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(ख)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू: ३५५०८०००१३, प्रदेश समानिकरण तर्फको चालु कार्यक्रम											
२.७.२२.२४	ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	३	११.५४	१५०.००	३	११.५४	१००.००	१५०.००	१००.००	
२.७.२२.१८	स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई स्थानीय जडीबुटीहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)	२२५२२	पटक	२	७.६९	१००.००	२	७.६९	१००.००	१००.००	१००.००	
२.७.२२.२८	प्रयोगशाला संचालनका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण, रिपोजेन्ट र किट खरिद	२२५२२	पटक	१	७.६९	१००.००	१	७.६९	१००.००	१००.००	१००.००	
२.७.२२.७३	पंचकर्म सेवा संचालन तथा विस्तारको लागि आवश्यक आधुनिक बाष्प स्वेदन यन्त्र खरिद (Infrared Sauna Box)	२२५२२	पटक	१	२६.९२	३५०.००	०	०.००	०.००	०.००	०.००	
२.७.२२.५४	स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि जीवनशैलि परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग	२२५२२	पटक	३	२३.०८	३००.००	३	२३.०८	१००.००	३००.००	१००.००	
२.७.२२.३५	आयुर्वेद क्षारसुत्र सेवा कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद	२२५२२	पटक	१	११.५४	१५०.००	१	११.५४	१००.००	१५०.००	१००.००	
७.२.९.१	आधारभूत एवं अत्यावश्यक औषधि खरिद	२७२१३	पटक	३	११.५४	१५०.००	३	११.५४	१००.००	१५०.००	१००.००	
	चालु खर्चको जम्मा :			१४	१००.००	१३००.००	१३	७३.०८	९२.८६	९५०.००	७३.०८	

अनुसूची - २													
आ.ब.२०७८।०७९ को वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन													
१. आ.ब. : २०७८/०७९					७. जम्मा वार्षिक बजेट रक् ५९५५.००								
२. बजेट उपशीर्षक नं. : ३५५९११३०३/ संघ शसर्त अनुदान					८. खर्च बजेट रकम: ५४५८.५०								
३. मन्त्रालय/कार्यालय : स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय					९. वित्तीय प्रगति प्रतिशत: ९१.६६								
४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा					१०. भौतिक प्रगति प्रतिशत: १००.००								
५. स्थान: पुतलीबजार नगरपालिका ३ स्याङ्जा					बजेटको किसिम: संघ शसर्त अनुदानको वार्षिक विकास कार्यक्रम								
६. निमित्त कार्यालय प्रमुखको नाम : देवेन्द्र आचार्य					बजेट रु. (हजारमा)								
क्र.सं	कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			हाल सम्मको भौतिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च		कैफियत
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
संघ शसर्त अनुदान चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू: ३५५९११३०३													
१	२.७.२२.१९८	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१.३४	८०.००	१	१.३४	१००.००	८०.००	१००.००	
२	२.७.२२.१७०	औषधी खरिद	२२५२२	पटक	१	२६.८७	१६००.००	१	२६.८७	१००.००	१६००.००	१००.००	
३	२.७.२२.१८२	नागरिक आरोग्य कार्यक्रम(नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापना र जिल्ला नागरिक आरोग्य समित गठन	२२५२२	पटक	२	४२.४९	२५३०.००	२	४२.४९	१००.००	२२१७.६३	८७.६५	
४	२.७.२२.२०५	राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरी जयन्ति,राष्ट्रिय योग दिवस,अन्तराष्ट्रिय योग दिवस	२२५२२	पटक	३	१.०१	६०.००	३	१.०१	१००.००	६०.००	१००.००	
५	२.७.२२.२४०	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५२२	पटक	१	१.६८	१००.००	१	१.६८	१००.००	१००.००	१००.००	
६	२.७.२२.२१४	आयुर्वेद सम्बन्धी सूचनामूलक समाग्री उत्पादन,प्रकाशन तथा प्रसारण	२२५२२	पटक	१	१.२६	७५.००	१	१.२६	१००.००	७५.००	१००.००	
७	२.७.२२.१८१	स्थानीय जनप्रतिनिधी समेतको सहभागितामा आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धी समन्वयात्मक समिक्षा गोष्ठि	२२५२२	पटक	१	२.१०	१२५.००	१	२.१०	१००.००	१२५.००	१००.००	
८	२.७.२२.२०३	पञ्चकर्म/पूर्वकर्म कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	८.७३	५२०.००	१	८.७३	१००.००	३३९.२७	६५.२४	
९	२.७.२२.२०८	स्तनपायी आमालाई मातृशिशु सुरक्षार्थ दुधवर्द्धक तथा अन्य औषधी वितरण कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२२५२२	पटक	१	०.८४	५०.००	१	०.८४	१००.००	५०.००	१००.००	
१०	२.७.२२.२१३	प्रयोगशाला संचालन (अन्यसेवा शुल्क समेत)	२२५२२	पटक	१	६.२१	३७०.००	१	६.२१	१००.००	३६६.६०	९९.०८	
११	२.७.२२.२०४	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१.२६	७५.००	१	१.२६	१००.००	७५.००	१००.००	
१२	२.७.२२.१८९	मेडिकल सामाग्री,उपकरण तथा मेसिनरी औजार खरिद	२२५२२	पटक	१	०.८४	५०.००	१	०.८४	१००.००	५०.००	१००.००	
१३	२.७.२२.२०७	आयुर्वेद संस्थालाई औषधी तथा अन्य सामाग्री ढुवानी	२२५२२	पटक	१	०.८४	५०.००	१	०.८४	१००.००	५०.००	१००.००	
१४	२.७.२२.१९९	निःशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शिविर	२२५२२	पटक	१	१.६८	१००.००	१	१.६८	१००.००	१००.००	१००.००	
१५	२.७.२२.२०६	जडिबुटीबाट चूर्ण औषधि निर्माण	२२५२२	पटक	१	१.२६	७५.००	१	१.२६	१००.००	७५.००	१००.००	
१६	२.७.२२.१७६	अनुगमन मूल्यांकन,निरिक्षण तथा समन्वय	२२५२२	पटक	१	१.१८	७०.००	१	१.१८	१००.००	७०.००	१००.००	
१७	२.७.२२.१८०	जेष्ठ नागरिकको लागि स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२२५२२	पटक	१	०.४२	२५.००	१	०.४२	१००.००	२५.००	१००.००	
चालु खर्चको जम्मा :					२०	१००.००	५९५५.००	२०	१००	१००.००	५४५८.५०	९१.६६	

आ.व. २०७८।०७९ को समग्र वार्षिक भौतिक तथा वित्तिय प्रगति विवरण							
कार्यालय: जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्याङ्जा							
कार्यालय कोड नं. ३५५०८४३०१४							
सि.न.	विवरण	वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको भौतिक प्रगति		हाल सम्मको खर्च	
		परिमाण	बजेट	परिमाण	प्रतिशत	रकम रु हजारमा	प्रतिशत
१	आयुर्वेद केन्द्रहरु(३५५०८००१४) पुँजीगत	५	२६५०.००	४	८०.००	१६४८.९८	६२.२३
२	आयुर्वेद केन्द्रहरु(३५५०८००१३) चालु विकास कार्यक्रम	१४	१३००.००	१३	९२.८६	९५०.००	७३.०८
३	आयुर्वेद केन्द्रहरु(३५५०८००१३) चालु उपभोग तलब	२५	६५८५.००	२५	१००.००	५४०२.१५	८२.०४
४	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान ३५५९११३०३)	२०	५९५५.००	२०	१००.००	५४५८.५०	९१.६६
	जम्मा	६४	१६४९०.००	६२	९६.८८	१३४५९.६२	८१.६२

आ.व. २०७८।०७९ को समग्र भौतिक रवित्तीय प्रगति

विवरण	चालु						पुँजीगत						जम्मा					
	प्रदेश	समानिकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानिकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानिकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
विनियोजन	7885		5955			13840.00	2650	-	-	-	-	2650	10535.00		5955			16490.00
थप/घट	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
खर्च	6352.15	-	5458.5	-	-	11810.64		-	-	-	-		8001.12		5458.5	-	-	13459.62
खर्च प्रतिशत	80.56	-	91.66	-	-	85.34	62.23	-	-	-	-	62.23	75.95		91.66	-	-	81.62
भौतिक प्रतिशत	97.44	-	100.00	-	-	98.31	80.00	-	-	-	-	80.00	95.45		100.00	-	-	96.88

केही तश्विरहरु

Annual Health Review

धन्वतरी जयन्ति तथा राष्ट्रिय आरोग्य दिवस-२०७८

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

Annual Health Review

सातौँ राष्ट्रिय योग दिवस-२०७८

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

Annual Health Review

जेष्ठनागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

Annual Health Review

क्षमता अभिवृद्धि तालिम

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

स्वस्थ प्रवर्धनका लागि जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

Annual Health Review

वेबसाइट निर्माण

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

कार्यालयको अतिरिक्त समयमा वरपर भएका जडिबुटीको ज्ञान र प्रयोग विधिका बारे स्थानिय हरूलाई जानकारी दिइने गरेको ।

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई स्थानीय जडिबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लागि अभिमूखीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

पोटली स्वेदन गर्दै

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

भ्रामात्मक विज्ञापन विरुद्ध अभियान

आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू		आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू	
<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मी द्वारा जाँच नगरी, डोज नपुऱ्याइ आयुर्वेद औषधिको सेवन नगरी । 		<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद औषधिको पनि साइड इफेक्ट हुन्छ । 	
<ul style="list-style-type: none"> घर घरमा झोलामा राखी बेचन ल्याएका, चोक, गल्ली, गाडीमा विज्ञापन बजाउदै हिडेकासंग आयुर्वेद औषधि किनेर खाने नगरी । 		<ul style="list-style-type: none"> जडिबुटीको प्रयोग गर्दा पनि आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मीसंग परामर्श लिएर मात्रै प्रयोग गर्नु । 	
<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक सञ्जालमा आउने आकर्षण विज्ञापनको भरमा स्वयं आयुर्वेदको औषधि खरिद गरि प्रयोग नगरी । 		<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद औषधि, उपचार र स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा र सल्लाहको लागि नजिकको मातृक आरोग्य केन्द्र, आयुर्वेद औषधालय, जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा सम्पर्क राखी । 	

(जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा)

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

स्नेहन, श्वेदन गर्दै

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

Annual Health Review

मात्रा वस्ति गर्दै..

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

समिक्षा गोष्ठी

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

Annual Health Review

सेवा ग्राहीले अमृत चियापान गर्दै....

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

प्रमुख उपलब्धि, समस्या तथा समाधानहरू

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा

परिचय

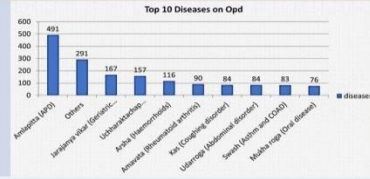
विक्रम सम्बत २०५४ सालमा स्थापना भई हाल पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. ३ स्थित यस आयुर्वेद केन्द्रले जिल्ला भरि निःशुल्क स्वास्थ्य प्रवर्धनात्मक र रोग प्रतिकारात्मक सेवा अन्तर्गत आयुर्वेद एवं योग शिक्षा, जडिबुटी परिचयात्मक शिक्षा, जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिक एवं स्तनपायी आमा सेवा कार्यक्रमका साथमा दैनिक निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण, आयुर्वेद औषधि वितरण, निःशुल्क ल्याव सेवा र पूर्वकर्म सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । यहाँ यस केन्द्रका प्रमुख उपलब्धिहरू प्रमुख आयुर्वेद सेवाहरूको स्थिति, प्रमुख समस्याहरू र तिनका संभावित समाधानहरू देखाईएको छ ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- आयुर्वेद सेवाको पहुँच नभएका स्थानिय तहहरूमा ४(चार) वटा नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरूको स्थापना गरि ५७२१ जनालाई सेवा प्रदान गरिएको ।
- प्रयोगशाला सेवा सञ्चालन गरि ४६० जनालाई सेवा प्रदान गरिएको ।
- कार्यालयको वेवसाइट ahcsyangja.gandaki.gov.np/ निर्माण भएको ।

गत ३ बर्षको ओ.पी.डी. तथ्याङ्क

विवरण	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९
१. कुल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.) जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्याङ्जा	४१५४	३७६७	४३५९
२ कुल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.) आयुर्वेद औषधालयहरू	२०२६०	२१००२	१९८८९
३ कुल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.) नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरू	०	१९२९	१०७०१
कुल सेवा ग्राही संख्या (ओ.पी.डी.)	२४४१४	२६६९८	३४९४९
४. स्तनपायी आमालाई दुग्धवर्धक औषधि वितरण कार्यक्रम	५७९	२८७	३०४
५. जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रवर्धन सेवा कार्यक्रम	१०१८	८९६	१३१५
६. पूर्वकर्म (अभ्यङ्ग, स्नेहन, श्वेदन, शिरोधारा, नष्य)	११०२	७७१	१६९१
७. निःशुल्क आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर	०	२००	४९५
८. स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम	०	०	९३
९. स्वास्थ्य जीवन कार्यक्रम	०	५२१	२५२०
१०. गांउघर क्लिनिक	३००९	०	०
११. उपचारात्मक योग	०	०	०
१२. रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बृद्धि गर्ने रसायन औषधि वितरण	०	०	३६८
१३. मर्म चिकित्सा	०	०	०
१४. कोभिड १९ संक्रमितलाई आयुर्वेद सेवा	०	१३८७	३२६
१५. जेष्ठनागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	०	०	१४८
१६. प्रयोगशाला सेवा	०	१४५	४६०
कुल जम्मा	३०१२२	३०९०५	४२६६९

सिर्जनात्मक कार्यहरू

स्थानिय जडिबुटीहरूको प्रयोग गरि मौसम अनुसारको जडिबुटी चिया नियमित उपलब्ध गराइएको

क्र.स.	प्रमुख समस्याहरू	संभावित समाधानहरू	जिम्मेवार निकाय
१	अपर्याप्त भौतिक पूर्वाधारले गर्दा सेवा विस्तारमा समस्या रहेको ।	न्युनतम सेवा मापदण्ड (MISS) तयार गरि लागु गर्नु पर्ने	संघिय तथा प्रदेश सरकार
२	विरामी तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्न कठिनाई भएको ।	सबै आयुर्वेद संस्थाहरूलाई AHMIS को User Id/ Password उपलब्ध गराउनु पर्ने	आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा विभाग /स्वास्थ्य निर्देशनालय
३	गुणस्तरिय विस्तारित आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि जनशक्तिको अभाव ।	आवश्यक जनशक्तिको पहिचान गरि दरबन्दी संशोधन गरिनु पर्ने	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
४	अनुगमन, सुपरिवेक्षण, ढुवानी, साथै दुर दराजमा कार्यक्रम सञ्चालनमा कठिनाई ।	चार पांग्रे सवारी साधनको लागि आवश्यकता अनुसारको बजेट विनियोजन हुनु पर्ने	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

